

26. Jun. 1845

FAKTA

Dato:
26. Jun. 1845

Sidetal:
Dagbog F, side 3-8

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
67-71; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 313-317

TRANSSKRIFTION

Thorsdag 26 Juny 1845. Genf

Saa blev jeg atter skuffet; her var intet Brev til mig fra Hjemmet. Jeg har været ved Musée Rath, men der var lukket; der er kjedeligt i saadanne en fremmed By i Regnveir, man kan ikke komme ud at see paa Bjergene, der paa alle Kanter vise sig saa kjønt; dog er det ikke som ved Lausanne, saavidt jeg i Vognen har kunnet see. – Der falder mig en Ting ind, som jeg har glemt at notere, og det er dog den Umage værd: Det var paa Veien fra Basel, da vi vare komne ind imellem Bjergene paa en smal Vei, som slyngede sig langs en af de klare, grønne, raskflydende Strømme, at vi indhentede et Tog af sortklædte Mænd og Qvinder, Karle og Piger, som i den smukke, ærbare Berner-Dragt saa godt ud. Det var et Liigtog; foran paa en lille Pindevogn stod Barnekiste, pyntet med en Krands, hvorunder stak frem 4 Hjerter klippede ud af Papir og beskrevne, formodentlig med Bibelsprog. Hesten, som trak Vognen, blev ledet ved Tømmen af en Mand, der gik ved Siden af. Det hele Optog, i den vilde, store Natur med den rislende Bjergstrøm havde noget stille Høitideligt, som gjorde et rart Indtryk. Hvad Livet overhovedet maa være underligt mellem disse himmelhøie Klipper. Naar saaledes, med Hovedet bagover, •4• jeg fulgte en af disse næsten lodrette Steenmasser, saae Solen skinne paa dens graa Farve, som øverst viiste sig lys mod den dybe blaae Luft, henover hvilken de lette hvide Skyer foer, naar jeg saae de dybe Rifter og Kløfter, de smaae Blomster deri, de mørke Graner, hvor Skraaningen kun nogenlunde tillod dem at voxe – ja saa blev jeg underlig tilmode, og kunde faae Lyst til at ile bort med den brusende Strøm. Det er vel deiligt at see, men at bo her, nei, det havde jeg ingen Lyst til, og dog kan jeg begribe: at den, der fødtes i disse Omgivelser, maa kunne faae dem ligesaa kjære som Sletteboen sin vide Udsigt. Der er noget Tungsindigt i Naturen her, som endnu forhøies for den Reisende ved Lyden af de mange Klokker, der ere anbragt deels paa Seletøiet, deels paa de omkringgræssende Køer og Gjeder. – Her er meget at see for en Maler meget mere, end han kan benytte. Saaledes ere de mange Brønde som man seer i alle Byer saare maleriske. Brønden er gjerne bygget af Steen, udhugget med mange Ornamentter, og temmelig høi tit; fra denne Bygning springer Vandstraalen ud og fylder [overstreget: he] et stort 8 kantet Steenkar eller Basin, heelt til Randen; det seer prægtigt ud, og naar nu dertil kommer de deilige store røde og hvide Køer med uhyre Horn, som drives der til vands, saa giver en saadan •5• Brønd virkelig et deiligt Billed. Tit staaer Pigerne der med Rødder, Kartoffler o Sl: som de rense, eller de vadske Tøi o s v. I en lille By, Laufen troer jeg det var, var Rendestenen saa klar og frisk, at jeg saae en Kone staae og vadske eller skylle Tøi i den. – I Eftermiddag skal jeg hen at see Calames¹ Billeder.

Et lille portativt Blækholm kjøbte jeg for 1½ Franc.

En ny Tegnebog en reserve 15 Sous.

[tilføjet i margin s. 3: Puëri, ² professeur – mont brillant 153. –]

Klokken 2.

Jeg har netop i dette Øieblik spiiist. Jeg gik ned og begyndte saaledes til Verten: donnez moi un peu du bouillon, s'il vous plait – et – længer kom jeg ikke i Spiseseddelen, thi han afbrød: oui, monsieur! un petit diner! oui, oui monsieur! – Nu har jeg nok hørt, at man i Schweitz brugte mange smaae Retter; men at en "petit diner" skulde bestaae af 6 foruden Bouillon og Desert af Jordbær, Kirsebær og alverdens Smaakager, samt Noget under en Osteklokke, som dog ikke saae ud som Ost – det havde jeg dog aldrig troet. Et saadant Maaltid finder jeg dog ækelt men det gjælder jo: følge Landsens Skik, eller Land fly! –

•6•

[skrevet i margin: Musée Rath ³ 26 Juny 45.]

* v der Helst: ⁴ Mandsportrait.

* J van Os. ⁵ Frugtstykke med en lille Muus

* – do – Blomster. –

* A Cuip. ⁶ Gruppe af Køer. Vore holder jeg mere af.

* I van Goyen ⁷ To nette Landskaber, men ogsaa der er det mig kjærere, jeg har seet i vort Galleri.

* Salvator Rosa. ⁸ En naturlig Klippebue, hvorigjennem man seer til en fjern Baggrund.

* David Teniers. ⁹ En Lærd i sit Studerekammer, men jeg tvivler paa Billedets Ægthed.

* Salvator Rosa. Et smukt Klippeparti. –

* A W Töpffer. ¹⁰ Vinterlandskab, temmelig manieret men dog elskværdigt.

–

* I Huber: ¹¹ Nogle underlige Dyremalerier.

* Snyders: ¹² en Rørdrum, hvis ene Been en Hund har grebet fat. En And stikker Hovedet ind fra høire Side og skriger kosteligt. –

* Oudry. ¹³ Kamp mellem en Heire og en Hund. Heiren er fortræffelig malet. Hunden behagede mig ikke.

* Diday, ¹⁴ Calames lærer. Skovparti, Uveir. Jeg savner Finhed i Tegningen af Træerne.

* Diday. Schweitzerhus ved en stille Sø.

* Calame. ¹⁵ En rivende Bjergstrøm. Et flygtigt Sollys falder paa Granskoven og Vandet i Forgrunden. Her er en prægtig Opfatning, men jeg savner de gamle Kunstneres ærlige, simple Behandling.

* Snyders: en Løvinde i et Garn.

* En Malers Portrait mrkt IN ARLAUD. ¹⁶ Den lille Elfenbeenspalet. Fra Paryktiden. –

•7•

* C H Sonnius. ¹⁷ Aabent Landskab med en Bro.

* Poelembourg. ¹⁸ To smaae Landskaber. Tobias og Englen paa det ene.

* Winter: ¹⁹ et net Billed med to Bruushaner.

- * P van Laar.²⁰ Et prægtigt Billed med en Karre og en Rytter paa en hvid Hest. Eftermærket.
- * I. Fyt:²¹ Stilleben med Fisk og Krabber o s v. –
- * Charles Humbert.²² Stort Dyremaleri. Daarlign tegnet. –
- * Wovermann.²³ Udsigt over en Egn med en Flod. I Mellemgrunden Bataille paa nogle Skibe i Floden. Ryttere ile fra Forgrunden dertil; paa en Høi Tilskuere. –
- * Carl Dujardin.²⁴ Ryttere ere stegne af et Par Hunde foran. meget eftermærket. –
- * Greuze:²⁵ et Barnehoved meget ligt de to i Moltkes Samling men ikke nær saa kjønt.
- * Liotard.²⁶ Portrait af en Dame med en Bog; hun seer noget forrykt ud, men er ypperligt opfattet. Pastel.
- * Dd Teniers.²⁷ En Hollænder tænder sin Pibe. –
- * Mich Ang Caravaggio.²⁸ 4 syngende Hoveder; jeg veed ikke, hvad jeg skal tro om det.
- * Domenichino.²⁹ David hjembærer Goliaths Hoved paa Spidsen af Sværdet; mange Figurer omkring. Deiligt Billed.
- * Jacopo Basano.³⁰ Christi Fødsel; holder mere af vores.
- * Paolo Veronese.³¹ Gravlægningen, men –
- * Carl Dyjardin: en Rytter vander sin Hest ogsaa her er Hunde – ogsaa dette er sortnet stærkt. –
- * Berghem.³² To Billeder med Figurer og Vaser og Hunde og Silkekjoler o s v. manireret men dygtigt gjort.
- * De Larive.³³ To store Landskaber med Grupper af Qvæg i Forgr:
- * I Weenix.³⁴ Stilleben: Hare, Agerhøns o s v. –

●8●

25 Centim Drikkepenge i Musée Rath.

1 Franc for Cataloget

1 Franc– for en nydelig Pakke Tobak, som jeg snart skal smage.

---

¹ Alexandre Calame (1810-1864), schweizisk landskabsmaler.

² Den schweiziske professor Marc-Nicolas Puérari (1766-1845) havde i årene 1794-1820 haft ophold i København, hvor han bl.a. havde fungeret som professor i fransk ved universitetet og som huslærer for arveprins Frederik Ferdinand og for prinsesse Wilhelmine Marie.

³ Museet var åbnet i 1826 og husede bl.a. den kunstsamling, der siden kom til at danne grundstammen i det nuværende Musée d'Art et d'Histoire.

⁴ Bartholomeus van der Helst (1613-1670). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1835-4, nu tilskrevet Jacob Backer.

⁵ Jan van Os (1744-1808). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-21 og 1826-22.

⁶ Aelbert Cuyp (1620-1691). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-7, som nu anses som en senere kopi. Lundbye sammenligner det antagelig med maleriet i Statens Museum for Kunst, KMSsp410, som da var tilskrevet Albert Cuyp.

- ⁷ Jan van Goyen (1596-1656). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-10 og 1827-11, som nu tilskrives Pieter de Neyn. Lundbye sammenligner dem med maleriet af Jan van Goyen, som tilhører Statens Museum for Kunst, KMS317.
- ⁸ Salvator Rosa (1615-1673). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-11, hvis tilskrivning ikke længere regnes for sikker.
- ⁹ David Teniers den Yngre (1610-1690). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1842-1, der nu regnes for et værkstedsarbejde.
- ¹⁰ Adam-Wolfgang Töpffer (1766-1847), schweizisk maler. Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-1.
- ¹¹ Jean Huber (1721-1786), schweizisk maler. Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-14 og 1830-4, sidstnævnte nu tilskrevet sønnen Jean-Daniel Huber.
- ¹² Frans Snyders (1579-1657). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1838-2.
- ¹³ Jean-Baptiste Oudry (1686-1755). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1838-3.
- ¹⁴ François Diday (1802-1877), schweizisk landskabsmaler. Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1843-1 og 1835-3.
- ¹⁵ Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-1.
- ¹⁶ Portræt af den schweiziske maler Jacques-Antoine Arlaud (1668-1743), malet af Nicolas de Largillière (1656-1746). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1843-7.
- ¹⁷ Hendrick Sonnius (død ca. 1662). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-6.
- ¹⁸ Cornelis van Poelenburgh (1594-1667). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-2 og 1827-3.
- ¹⁹ Henri van Winter (1717-1783). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1834-10, som nu tilskrives Dirck Wyntrack.
- ²⁰ Pieter van Laer (ca. 1599-1641/42). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-13.
- ²¹ Jan Fyt (1611-1661). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-6, som nu tilskrives Abraham Hendricksz van Beijeren.
- ²² Charles Humbert (1813-1881), schweizisk maler. Maleriet kan ikke identificeres.
- ²³ Pieter Wouwerman (1623-1682). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1834-8, som nu tilskrives Willem Schellinks.
- ²⁴ Karel Du Jardin (1622-1678). Maleriet kan ikke identificeres.
- ²⁵ Jean-Baptiste Greuze (1725-1805). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1829-2, som er en gammel kopi efter Greuze. De to barnehoveder i Moltkes Galleri solgtes ligesom resten af samlingen på auktion i 1931.
- ²⁶ Jean-Étienne Liotard (1702-1789). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-7.
- ²⁷ Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-17, som nu regnes for en senere kopi efter David Teniers den Yngre.
- ²⁸ Michelangelo Merisi da Caravaggio (1571-1610). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-10, af en ukendt efterfølger til Caravaggio.
- ²⁹ Domenico Zampieri, kaldet Domenichino (1581-1641). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-9, malet af Andrea Vaccaro.
- ³⁰ Jacopo da Ponte, kaldet Bassano (ca. 1515-1592). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1829-1, som nu tilskrives Palma Giovane. Lundbye henviser til maleriet i Statens Museum for Kunst, KMSp144, som dengang var tilskrevet Jacopo Bassano.
- ³¹ Paolo Caliari, kaldet Veronese (1528-1588). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1825-3.
- ³² Nicolaes Berghem (1620-1683). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-17 og 1826-18.
- ³³ Pierre Louis De La Rive (1753-1817), schweizisk landskabsmaler. Kun det ene af malerierne lader sig identificere, nemlig Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1825-16.
- ³⁴ Jan Weenix den Yngre (ca. 1640/41-1719). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1834-4.

jeg fulgte en af disse mesters Ladrette Steenmasser,
 saae Solen skinne paa dens graae Farve, som
 overst viste sig lig med den dybe blaa Luft, hen
 over hvilken de lette Veide Skyer færes, saae
 jeg saae de dybe Nifter og Klifter, de smaa Blom-
 ster deri, de mørke Græser, hvor Skraaingen
 kørn negentvinds tillad dem at reise - jeg saa
 blev jeg undelig tilmede, og skinnede paa sig
 at alle her med den brændende Strøm. Det var
 sel det lygt at see, men at ho her, nei, det kunde
 jeg ingen sigt til, og dog kan jeg beskrive: at der
 for fædtes i disse Omgivelser, men skinnede paa
 sin ligesaa kjære som Lette blev sin ende Ud-
 sigt. Der er meget Tængsindigt i Naturens her,
 som endnu forhies for den Reiserende ved Hjælp
 af de mange Klækker, der ere anbragte dels paa
 Seltskabet, dels paa de omkringgræssende Klæver
 og Gjæder. - Her er meget at see for en Maler
 meget mere, end han kan begynde. Saaledes er
 de mange Brønde som naar see: alle Byer
 saare maleriske. Brønden er gjord bygget
 af Steen, indknyttet med mange Ornamenter, og
 temmelig brei tit; fra disse Bygning sprudler
 Vandstråler ind og fylder et he stort & kantet
 Steenkan eller Basin, beelt til Panden; det ser
 prægtigt ind, og naar man der til kommer de
 seilige store røde og hvide Klæver med røde Blom,
 som dæker den tilcands, saae giver en saadan

Brønd enkeltly et deligt Billed. Tit staaer
Pigrae der med Padden, Kartofler o. fl. som de
sæse, eller de vadske Tøi o. s. v. Den lille
Bij, Lønnen træer gj det saa, saa Jorden stener
saa klar og frisk, at gj saa en Kone staae og
vadske eller skylle Tøi i den. — I Eftermidd
dag skal gj hen at see Galarnes Billeder. —
Et lille portretint Billede her kjæbt gj for 1/2 Franc.
En mig Tegning en reserve — — — — — 15 Louis.

Klækken 2.

Gj hen net-gj i dette Gieblite sprinst. Gj
gjik med og begynde saaledes til Nerten:
Bonney anvi sin pen der kamillen,
i et vens plait - et - længer kam gj
ikke: Spinsvolden, thi han aftrød:
on, mensiens! in petit diner!
on, on mensieur! — Nu her gj mæ
hørt, at man: Schweitj bringte mange
som see Nerten; men at en „petit diner“
skulde bestaae af 6 peruden Bonillon
og Desert af Jodber, Kirsebær og alver
pens smækager, samt Noget under
en Ostklække, som gj ikke saae ind som
Ost — det haude gj gj aldrig troet.
Et saadant Maaltid finder gj gj enkelt
men det gjelder gj: følge Landrens
Spik, eller Land fly! —

Musee. Rath. 26 Junij 1750

u der Melst. Mandes portrait.

J van Os. Frugtstykke med en lille Mands
do Blomster.

A Cuip. Gruppe af Kvier. Verser holder sig mere af.

J van Goyen. To nette Landskaber, men ogsaa
der er det mig kjendte, og har set i east Galleri.

Salvator Rosa. En naturlig Klippebue, hvor i gjenne
man ser til en fjern Baggrund.

David Teniers. En Leerd i sit Studierskammer, men
og triler paa Billedets Opthod.

Salvator Rosa. Et smukt Klippeparti.

A W Toppfer. Vinterlandskabet, temmelig en uinteressent
men dog elskværdigt.

J Wierck. Noget underlige Agrestmalerier.

Luydens: en Nordrind, hvor ene Breen en Klind
har gædet fat. En And stikker Klædet ind
fra hvide Side og skrager kosteligt.

Ondang. Kamp mellem en Klind og en Klind. Klind
er fortræffelig malet. Klinden behædet mig i Hæ.

Didag. Salarnes Leerer. Skoparti, hvor i sig
haerer Fisker. Tegning af Todeene.

Didag. Schweitgerhus. end en stille St.

Salarnes. En viden Bjergstrøm. Et flygtigt Sallig
faldt paa Franskoven og Vandet. Forgrunden
klar er en prægtig Opfatning, men i de senere de
gamle Kunstneres ærlige, simple Behandling.

Luydens: en Leerd i et Zorn. Luydens: en

En Malers Portrait malet af J. CARL LUD. Den lille
Elfenbenspalit. Fra Paristiden.

E. H. Lomnius. Aahend Landskab med en Bors.
Paalenberg. To sene Landskaber. Tobias og Englen paa Hene.
Winter: et ud Billed med to Brunnshauer.
P. van Leew. Et prægtigt Billed med en Karn og en Nytt.
I paa en herid plect. Efterminkenet.
J. Fygt: Stilleben med Fisk og Krabber o s v. —
Charles Wümbert. Stort Dyrmaleri. Darsligt tegnet. —
Wevermann Udrikt oven en Egn med en Had. I Mellumgrün
som Prataille paa nogle Skibe: Floden. Nyttene ile fra For
grunden dentil; paa en klar Tilskuere. —
Carl Dyjardin. Nyttene ere stjerne of et Par Munde foran.
megt efterminkenet. —
Greige: et Barmhoved meggt ligt d. to: Maltker Landing
men ikke nær saa kjönt.
Liotard. Portrait af en Dame med en Beg; hün seer meggt
ferrikt ud, men er ypperlyt opfattet. Pastel.
D. Terrico. En Klallender stender sin Pibe. —
Mich. Ang. Caravaggio. 4 Jyngde. Klouder; ij ved d. hke, hvad
ij skal tre om det.
Domenicchino. David hjem hører Jaliathis Klouid paa
Spiden af Seerdst; mang. Figurer omkring. Deilig Billed.
Jacopo Baroco. Christ. Fæderl. holder mere af vore.
Paolo Veronesi. Gravlegningen, mere —
Carl Dyjardin: en Nytt lands sin plect. op se her en
Munde — op se d. hke er rettet stærkt. —
Berghem. To Billeder med Figurer og Vaser og Munde og Lille
tyles o s v. manineret men dygtigt gjent.
De Larius. To store Landskaber med grupper of Gvad i Fjerg.
J. Weerig. Stilleben: Kere, Agorkins o s v. —

25 Cortin
1 Franc
1 Franc-
Drikkepenge i Musée Neth.
for Gataleget
for en vjg. lig Pelle Tabak, som jg snart skal smage.

Freday 27 Junij

Jg hører, at Calame er itte her i Bryn,
han er paa Landet, han havde jg gjornet seet.
— Ni skal jg forsøge at komme ind i Mr.
Dival's kluis, hvor der er en Samling af
Malerier, der skal være ret betydelig. Place
St. Maurice. —

Mr Dival's Samling. Place St. Maurice.

J. Teniers: stort Dyrs maleri med Kier og Faar.
i Ferg: en Ball, Leerkrukke og en Keltur kjedel.
Jg har aldrig før seet Dyrstykke af haw.

Wanvermann: en Vogn med Gras, den gaae flent
bündet bag Vognen, den brune ligger ved S. Sør.
En Mand kugge med en Pige i fremme.

Andre lign. Deilig Landskab med en Bro. Gaae dæret
over et Vædsted. Et rjndigt Billed.
Lingelhest. Jegeret til hest. —

Ostads: en Mand oppover en anden i Benet; de lig lige vink.

J. Quindal. Fladt Landskab. —

J. Thaw: Arists Portrait. —

Quindal: to Landskaber. Det ene med en Quin i det ^{deilig}

M. Waveren. Deiligt lille Billed med en Hytte der er stegt
af sin Himmel. Ganske rjndigt og adskillert.

Abb. Guizp. Stort Stykke med Kier foran.

Abb. v. d. Velde. Kystparti. Et Par Fiskere staa i Ferg:
Dunnet. Det er smukkeste kloud, jg har seet af haw.

J. Teniers. To smukke Landskaber med Figjurer. —